

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 100 | 16-22 Mayıs 2022

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 134 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

21 Mayıs: Gülen hareketiyle irtibatlı olduğu suçlamasıyla, beynindeki bir tümörün alındığı bir operasyonun ardından kısa bir süre sonra tutuklanan eski öğretmen Abdullah Aslan, hastalığının ikinci kez nüksetmesinin ardından, tedavi görmek üzere serbest bırakılma talebinde bulundu.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

16 Mayıs: İstanbul'da polis, cezaevlerinde açlık grevi yapan bazı mahkumlar için gösteri düzenleyen iki kişiyi gözaltına aldı.

17 Mayıs: İstanbul'da polis, 1990'lı yıllarda yaşanan zorla kaybedilmeler için hesap verilebilirlik talebiyle mücadele eden barış annesi Hanife Yıldız'ı, bir adliye binası önünde gösteri düzenlediği için geçici olarak gözaltına aldı.

17 Mayıs: Şanlıurfa'da jandarma güçleri, yerel bir elektrik dağıtım şirketini protesto eden beş kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

17 Mayıs: Balıkesir'de polis, bir LGBT etkinliği sırasında gökkuşağı bayrağı taşıyan üç kişiyi gözaltına aldı.

17 Mayıs: Muş Valiliği, ilde Metin Kahraman ve Kemal Kahraman kardeşler tarafından verilmesi planlanan bir konseri yasakladı.

17 Mayıs: Kültür ve Turizm Bakanlığı, eşcinselliği teşvik ettiği gerekçesiyle bir K-Pop grubunu organize ettiği bir festivalin programından çıkardı.

17 Mayıs: Kocaeli'de bir belediye, Kürtçe dilinde gerçekleştirilmesi planlanan bir tiyatro gösterisini yasakladı.

18 Mayıs: Bir İstanbul mahkemesi, cezaevlerinde devam eden açlık grevlerine ilişkin farkındalık amacıyla protesto düzenlediği için yargılanan 17 kişinin beraatına hükmetti.

18 Mayıs: İstanbul'da polis, bir sol militanı anmak üzere düzenlenen bir gösteriye müdahale ederek 25 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan göstericiler ertesi gün serbest bırakıldı.

19 Mayıs: İstanbul'da polis, açlık grevindeki bazı mahkumlar için protesto düzenleyen iki kişiyi gözaltına aldı.

20 Mayıs: İstanbul'da polis, HDP tarafından düzenlenen bir gösteriye müdahale ederek dört kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

20 Mayıs: İstanbul'da polis, bir LGBT onur yürüyüşüne müdahale ederek 70 aktivisti gözaltına aldı.

22 Mayıs: İstanbul Valiliği, bir Dersim derneği tarafından planlanan bir piknik etkinliğini yasakladı.

22 Mayıs: İstanbul'da polis, Türkiye'nin kuzey Irak'a yönelik askeri operasyonlarını protesto eden 25 kişiyi gözaltına aldı.

22 Mayıs: İstanbul, Adana ve Hatay'da polis, hükümet karşıtı bir dini grup olan Furkan Vakfı mensuplarının düzenlediği gösterilere müdahale ederek en az 11 kişiyi gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ,

17 Mayıs: Bir kadın hakları yürüyüşü sırasında atılan sloganlarda cumhurbaşkanına hakaret ettikleri suçlamasıyla iki çocuk gözaltına alındı.

17 Mayıs: Bir İstanbul mahkemesi, cumhurbaşkanının damadına ait bir firmanın bir hükümet kurumundan imtiyazlı muamele gördüğü iddialarına ilişkin bir haber nedeniyle, BirGün gazetesi tarafından cumhurbaşkanının damadına tazminat ödenmesine hükmetti.

18 Mayıs: Bir mahkeme, gazeteci Reyhan Çapan'ı, habercilik faaliyetleri nedeniyle 1 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum etti.

20 Mayıs: İstanbul'da polis, Kürt müzisyen Zelal Gökçe'yi, terörizm propagandası yaptığı suçlamasıyla geçici olarak gözaltına aldı.

20 Mayıs: Gazeteciler Seyhan Avşar, Hale Gönültaş ve Eylem Emel Yıldız, yaptıkları haberler nedeniyle ölüm tehditleri aldıklarını duyurdu.

20 Mayıs: Bir Gaziantep mahkemesi, bazı haber sitelerine içerik kaldırılmasına yönelik sahte mahkeme emirleri gönderildiği iddialarına ilişkin iki tweet ile en az dört habere erişim engeli getirdi.

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI

17 Mayıs: İnsan Hakları Derneği (İHD), Hakkari'deki il eş başkanlarından birinin ölüm tehditleri aldığını duyurdu.

21 Mayıs: Adalet Bakanlığı, cezaevindeki iş adamı ve sivil toplum lideri Osman Kavala'yı ziyaret etmek üzere, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) raporörleri tarafından yapılan bir başvuruyu reddetti.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

16 Mayıs: Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK), 15 hakim ve savcıyı terörizmle iltisaklı oldukları gerekçesiyle görevinden uzaklaştırdı.

KÜRT AZINLIK

19 Mayıs: Diyarbakır'da polis, aralarında HDP üye ve yöneticilerinin de bulunduğu 12 kişiyi gözaltına aldı.

20 Mayıs: İstanbul'da polis, HDP tarafından düzenlenen bir gösteriye müdahale ederek dört kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

20 Mayıs: İstanbul'da polis, Kürt müzisyen Zelal Gökçe'yi, terörizm propagandası yaptığı suçlamasıyla geçici olarak gözaltına aldı.

DİĞER AZINLIKLAR

17 Mayıs: Balıkesir'de polis, bir LGBT etkinliği sırasında gökkuşağı bayrağı taşıyan üç kişiyi gözaltına aldı.

19 Mayıs: Eskişehir'deki LGBT aktivistler ve avukatlar, ilde dağıtılan isimsiz broşürlerde LGBT bireylerin öldürülmesi çağrısında bulunulmasıyla ilgili olarak suç duyurusunda bulundu.

CEZAEVİ KOŞULLARI

19 Mayıs: Bir Aksaray cezaevindeki siyasi mahkumların görüntülü arama hakkından yararlandırılmadığı duyuruldu.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

16 Mayıs: Medyada yer alan haberlerde, Yunan askerlerinin Türkiye ile Yunanistan arasındaki kara sınırını geçen Türk uyruklu 15 siyasi sığınmacıyı geri ittiği duyuruldu.

17 Mayıs: Ankara Barosu, yüzlerce göçmenin yakın zamanda gözaltına alındığını ve bir geri gönderme merkezine yerleştirildiğini duyurarak, göçmenlerin durumuyla ilgili bilgi verilmesi ve göçmenlerle görüşmelerine izin verilmesi çağrısında bulundu.

18 Mayıs: Bolu Belediyesi, bilboardlara Arapça dilinde astığı posterlerde, ilde yaşayan sığınmacılara yönelik nefret söyleminde bulundu.

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

17 Mayıs: Bir YouTube röportajında konuşan eski istihbarat mensubu Ali Burak Darıcılı, Afrika ve Orta Asya'da yaşayan Gülen hareketi mensuplarının kaçırılması ve Türkiye'ye zorla götürülmesi sürecinde Türkiye'nin istihbarat servisinin bu ülkelerdeki yerel makamlara rüşvet verdiğini açıkladı.

18 Mayıs: Türk hükümeti, İsveç'in NATO üyelik başvurusunu desteklemek için koşul olarak İsveç'te yaşayan 21 siyasi sürgünün iadesini talep etti.

18 Mayıs: Almanya'da bir Türk kebabçı, dükkanında bulunan ve 41 yıldır Almanya'da yaşayan Türk hükümeti muhalifi Ramazan Yılmaz'ın fiziksel saldırıda bulundu.